

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Előfizetni csak fél évenként lehet

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE-TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hová az előfizetési összegek, valamint
a kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: A kisárudákról. — Valamit a különlegességi pipadohányokról. — Vegyes hírek. — Szerkesztői üzenetek.

A kisárudákról.

Kétségtelen, miszerint a kicsinyben való árusítás minden árucikkre, de még az egyedárusági cikkekre is nagy fontossággal bír. Sok függ maguktól a kisárusoktól is s a míg ama véleményben lesznek, miszerint az egyedárusági cikkek nem egyéb a köteles adónál, addig nem is lehet szó kicsinyben való szakszerű elárulásról.

Nemrégiben közöltünk e helyütt egy cikket, mely a francia dohányárudákról szól s elmondtuk többek között, hogy ott leginkább, sőt majdnem kivétel nélkül olyanoknak adnak dohányeladási engedélyt, a kik arra rászorultak s kiknek családja arra rászolgált, ámbár egy-egy dohányáruda Franciaországban 10.000—10.000 frank évi jövedelmet hajt.

Nálunk is ezen véleményen vannak, már t. i. a tekintetben, hogy azt hiszik, miszerint a mi dohányárusaink is óriási kegyben részesülnek azáltal, hogy meg van nekik engedve a dohányárudák elárulása.

Mintha pl. a dohánygyári munkás is óriási kegynek vehetné azt, hogy az állami dohánygyárakban dolgozhatik.

Pedig a dohányárus sem egyéb munkásnál, még pedig olyan, a kinek a legminimálisabb a munkabére. Ausztriában még elmondható, miszerint kegy a dohányeladási engedély, mert annak tulajdonosa nincs arra kötelezve, hogy maga vezesse üzletét. Így aztán gyakran megtörténik, hogy egynémely hivatalnok özvegye bérbé adja a jogát a trafikokkal együtt s így munka nélkül bizonyos évi apanagehoz jut. Nálunk ez nem létezik, de bevalljuk, hogy célszerűnek is tartjuk. A ki üzletet bír, jövedelmet huz belőle, az dolgozzon is meg érte. Aztán az üzlet bérlője nem is érdeklődhetik annyira az árucikk iránt, mint a voltaképeni tulajdonos s ez az árucikk rovására történne.

Hisszük, hogy rövid idő múlva Ausztriában is be fogják látni e helyzet visszasságát s meg fogják követelni, hogy olyanok árusítsák az egyedárusági árukat, a kik ahhoz értenek. Nálunk, hogy az előbbiekre visszatérjünk, szó sem lehet tehát arról, hogy a dohányeladási engedély kegy, sem értéke után, sem pedig a jövedelem után itélve. S ennek, ha így volna, igen veszedelmes következményei volnának az elárulásra nézve általában.

Itt a fővárosban eme véleményünk helyességét rögtönösen bizonyítani is

tudnók. Száz meg száz dohányárudát említhetnénk, melynek tulajdonosai tapasztalt, szakavatott emberek s ha egy-némelyik protekció útján jut egy dohányárudához, az bizonyára nem is ér semmit. A mai publikum nem vesz könyörületből szívat, ellenkezőleg, kikerüli az olyan helyeket, melyekbe már belépésekor szíve elfacsarodik. Ma minden ember a pénzéért ellenértéket kíván. A dohányos leginkább az olyan helyeket szereti, a hol száraz szivarokat, nagy készletet s kérdéseire szakszerű s kielégítő választ kap.

A jövedék célja pedig, hogy minél nagyobb legyen a forgalma, a mit csak iskolázott s hozzáértő árusokkal érhet el. Ebből aztán világosan következtethetni, miszerint az árusok olyan minőségűek legyenek, hogy az elárulásnak megfeleljenek. Már évek óta azon gondolkoznak nálunk, hogy a fővárosi dohánykísárusok ügyét reformálják. Ezt elérni csak igen nehezen lehet, de úgy semmi esetre sem, ahogy akarják, mert akkor odajutunk, hogy csupa humanitásból az elárulás tönkresilányul, maguk az árusok pedig koldulni mehetnek.

Azt a törekvést, hogy a dohányárusok számát a fővárosban lezorítsák, oly módon történik, hogy nem vehető komolyan. Mit is akarnak voltaképpen? A kisárusok számát redukálni? Nem ez a fődolog. Ha majd ahhoz értő emberek lesznek a dohányárudákban, akkor azon csekély szám, a mely ahhoz nem ért, ugyanis lemond jogáról, ha azonban fenti princípiumot nem veszik tekintetbe, akkor nem is lehet majd elutasítani a pénzügyigazgatásnál ama ezer, meg ezer kérvényezőt, a ki azt hiszi, hogy a trafikokban csupa külföldi herceg meg gróf fordul meg, a ki szívat vesz, ránéz, beleszeret s — elveszi.

Hogy a fővárosban van legalább 500 olyan trafik, melynek jövedelméből még a házbért sem lehet kifizetni. Tán ezek is előre viszik az elárulás ügyét? Ezek igaz ugyan, hogy a dohányárusok számát mennyiség tekintetében szaporítják, de nem dohányárusok.

Van a fővárosban 930 dohánykísárus. Az évi forgalom körülbelül 17 millió korona. Így egyre-egyre jutna 17 ezer korona. Ha már most vesszük, hogy majd 300 fűszeres, grájzleros stb. is van, akkor tisztán marad 630 dohánykísárus, a ki mind tisztességesen meg tudna élni.

Ma már annyira vagyunk, hogy a publikum körében meggyökeresedett ama nézet, miszerint oly nehéz egy dohány-

árudai engedélyt kapni, hogy arra mindenkinél legalább is egy képviselő protektorra van szüksége. Ha aztán kis idő múltán belátja, hogy mily semmiségért mozgósított eget-földet, szeretne engedélyt tudni, de úgy, hogy legalább befektetett kis tőkét is megkapja, szóval, eladja az engedélyt, a mi nem is vehető rossz néven.

Tehát: főszóly arra fektetendő, hogy ahhoz értő emberek tisztességes helyiségben kapjanak engedélyt. Vegyük el tekintet nélkül minden fűszeres, grájzleros és pálinkás dohányeladási engedélyt. Ne tévesztessük meg magunkat az özvegyek és árvák jajszáván, ha dohányárudák eladásához különben nem értenek, mert ezzel úgy sem segítünk rajtuk. De viszont ne tekintünk főbenjáró bűnnek, ha egy szegény ördög engedélyéről lemondva, üzleti berendezését eladja, meg akarván menteni pár befektetett krajczárját.

Ha ezen értelemben fognak eljárni, akkor a trafikok száma magától csökkenni fog s nem történik meg, hogy ily kicsinyes természetű ügyek elintézése nagy fontosságúnak deklarálva, magas állású hivatalnokok sokkal becsesebb idejét igénybe veszi.

Az ügyek mai állását tekintve, csak kellemetlenség halmozódna kellemetlenségre úgy az árusra, mint a hivatalnokokra nézve is.

Valamit a különlegességi pipadohányokról.

Pipázó nemzet vagyunk voltaképpen és mégis csodálatos, hogy a dohányjövődék legnagyobb forgalmát a cigaretták teszik ki. Mi lehet ennek az oka? Tán rosszak a pipadohányaink? Oh nem, hanem részben gyorsabban élünk s így összes élvezeteinket is lehetőleg gyorsan elmozdítjuk el. Aztán meg sokkal szaloniasabb az, ha a fiatal, vagy akár a meglehetősen ember is cigarettát tart foga között, mintha „pipával bűdösíteni teli a szobát”, mint a feleségek és anyák legtöbbször mondani szokták. A cigarettának illata van, akár jó, akár rossz, de illat. A pipa, az mindenképpen bűdös. Pedig ebben az istenáldotta országban oly jók, oly illatosak a pipadohányok, mintha virágillatot szivnánk magunkba. Vegyük csak pl. a muskatalyi, verpeléti, csetneki, szt.-andrás stb. dohányokat, igazán vetekednek az ibolya-illattal.

Hogy hivatalos helyen is tudják s belátják a pipázás csökkenését, azt legjobban bizonyítja „A Dohányjövődék Magyarországon”, dr. báró Natorp Tivadar és Oroszi Bálványi Gyula pénzügyi tanácsosok ismertetése, mely többek között ezt mondja: „a pipadohányfogyasztás határozottan csökkenő felben van és valóban meglesz, hogy az Alföldön látjuk a földmives parasztabert, amint egyik kezével

az ekeszarvát, a másikkal pedig a cigarettát, vagy a szivart fogja." Igazán szomorúsággal tölti el a magyar ember lelkét, ha látja, mint vesz ki a pipa lassan-lassan, mert hiába, a pipában van valami karakterisztikus magyar. A szivar, cigarettá már idegen. Igazán jólesik latnom, amikor hivatalos ügyekben fent járva a dohányjövédéki központi igazgatóságnál, Vangel Károly pénzügyi főtanácsos, aki csak úgy dűskálhatna a jobbnál-jobb Havanna s finomabbnál-finomabb belföldi szivarjainkban s cigarettáinkban, egyszerűen rágyújt a tajték-pipájára s szítja a józamatu, illatos magyar dohányt. Nem is gondolom soha, hogy hivatalban vagyok, úgy képelem, mintha valamelyik tősgyökeres magyar uriháznál lennék, ahol a háziur maga pipázik, csak elkényeztetett vendégei, a kiket már elkapott a modern áramlat, szivaroznak s cigarettáznak.

Bocsánatot kérek ezért a szokatlan kis kitérésért, de tárgyamhoz tartozik.

Azt hiszem ugyanis, hogy a dohányjövédék nem teszi elég kényelmessé a kényelmes pipázáshoz szokott közönségnek a kiválóbb pipadohányainkhoz való jutást.

A legjobb dohánnyaink nagy része, a kerti-dohányok pl. a különlegességi árjegyzékben vannak. S miért? Okát adni valóban nem tudok. „A Dohányjövédék Magyarországon” cz. munka, melyet hivatalos ismertetésnek kell vennünk, ugyanis azt mondja: „A különleges-ségek árjegyzékének behozatala arra alapított, hogy azon dohánylevelek között, melyek külföldről vétetnek, ugyiszintén a belföldön beváltottak között is találtnak oly kitünő minőségű áruk, melyek sajátságos tulajdonságokkal s ha a divatózó általános eljárás szerint dolgoztatnának fel, nyomtalanul elvesznének, míg gondosan kiválogatva kiváló minőségű gyártmányokhoz szolgáltatnak anyagot, mely gyártmányok nagyobb áron is értékesíthetők, anélkül, hogy a többi általános forgalmú gyártmány legkisebb csorbát is szenvedne.” Az előbbi idezett ugyanem könyvből azonban ugy kezdődik, hogy a pipadohányfogyasztás hátrazóltan csökkenőfélben van, nos hát, a többi általános forgalmú gyártmány, ugylátszik, mégis szenvedett csorbát, frissítésük hát fel az általános árjegyzékét, vegyük ki a különleges-ségi árjegyzékből az összes magyar pipadohányokat, legyenek azok kis és nagy mennyiségben mindenütt kaphatók s azt hiszem, hogy legalább az idősebb urak ismét vissza fognak térni az ősi pipához, no meg aztán az is tekintetbe veendő, hogy ha a pipázás kissé felendül, a magunkét szíjjuk. Ez is nagy dolog!

Heltai Nándor.

Vegyes hírek.

Az október hó 28-án megjelent napilapok nagy ujtásról adnak hírt, tudniillik, hogy a szultán-cigaretták önként csomagolva kis papirdobozban lesznek kaphatók. Ez az a dolog, amit mi már hetekkel, sőt hónapokkal ezelőtt mint nagyon kívánatosat jeleztünk.

A cigaretták tudniillik higienikus szempontból érintetlenek s minden piszoktól, fertőzéstől mentek maradnak.

A hír második része, tudniillik az új cigaretták még megbeszélés tárgyát sem képezte s ezek behozatala még csak terv és évek kérdése.

A mi az exportképességünket illeti, miről a lapok szintén megemlíkeznek, az nem lesz ezen ujtások folyamánya, ellenkezőleg exportálás közben jutottak ezen eszmére, miután a szivar és szivarkakiviteli társaságoktól az egész világon ilyen csomagolásban kívánták a szivarkákat, még az 1 filléres „magyar” cigarettákat is, melyek izléses dobozokban s belül egy Hungária képpel bocsátatnak távol a világra.

Azok a külföldi cégek pedig, amelyek a dohányjövédéknél nagyobb megrendeléseket tettek, egyszerűen nem léteznek, miután a dohányjövédék szerződésileg testtel s lélekkel le van kötve a szivar és szivarkakiviteli társaságoknak s fele jövedelemben ő maga is részes, így tehát másnak külföldre nem szállíthat.

Örvendétesen jelentük, miszerint a ferencvárosi „Trabucco” szivart rendkívüli módon dicsérik, úgy a nagyárusok, mint a kisárusok és a nagyközönség körében is. Számtalan tudósításaink közepette tulnyomólag hangoztat-

ják, hogy tulszárnyalja jószág s külső szépség tekintetében az eddigleg legjobbnak ismert temesvári gyártmányokat is. Igazán örülünk eme híreknek s nem is csodáljuk, miután a gyár élén a szakutadással s energiájáról ismeretes Zolnay igazgató áll.

A Rosita máris igen nagy kelendőségnek örvend, különösen a temesvári, kolozsvári, erzsébetvárosi és pápai gyártmány. Ez utóbbi véleményünk szerint a legjobb, ámbar kissé erősebb mint a többi.

A Delicias hetek óta kifogyott, amint ennek bekövetkezését már e szivarok behozatala alkalmával említettük. Ennek oka abban rejlik, hogy nem készíthettek elegendő nagy mennyiséget előre, először mert nem tudták, milyen lesz a forgalma, másodsor pedig, mint régebben említettük, e szivarfaj nem állhat hosszabb ideig raktáron. Különböz-ezen tény csak azt bizonyítja, hogy a szivarok jók.

A dohányok, szivarok s cigaretták csomagolása. Ha valaki, mint pl. e sorok írója, még a régi jó időkől ismeri a dohánnyeműek csomagolását, annak be kell látnia, hogy óriási az előrehaladás e téren. Itt vannak még előttem a vékony papírba csomagolt D, E, F, G, H és I-szivarok, melyeknek „biztosító zára” egy — vignetta volt, azonban természetesen a mint az ember kezébe vette a csomagot, rögtön levált, ha ez nem történt meg előbb a ládában. Legtöbbször igen rövidre szabták a csomagoló papírost, ilyenkor aztán a szivar vigan kikanakított a biztosító vignetával ellátott csomagból. A mi a Trabucco, Britanika, Havanna, Millarest illetve, ezeknek ládikái többször használtatván, a kis szögek nem igen zárták azt le. A cigaretták százankint csomagolva, lehetőleg felülmúlták egymást — izléstelenységben. A kis csomagú pipadohányok papirfoszlányokba voltak csomagolva, míg a drágább fajtájú dohányok ¼ fontonként szép vignetákkal voltak ellátva, ezekre a vignetta fekete pecsétviaszkkal volt odaragasztva. A mai publikum hasát fogná nevetnie, ha a „dupla cigaretták” egy csomagját látná. A csomagocskák körülbelül oly nagy volt, mint három ládika Britanika egy más mellett hosszában s ebben volt 50 darab, illetve 100 darab cigarettá, mivel az eladásnál középen kettőtörték s egy-egy olyan volt, mint ma egy E-Cuba, az ára 1 krajczár volt. A cigarettapapíros természetesen jó erős, eleinte barna, később pedig fehér papírosból állott. A burnótok körülbelül megmaradtak csomagolás tekintetében, de minőség tekintetében, pl. 20 év előtt volt egy fajta, a „durvaszemű”, melynek egy szemcséje a mai emberiség egy teljes orlyukát elfoglalná. Hja persze, a ki mindezeket látta s azokra visszaemlékszik, az bizonyára e csodálkozik, látva a nagy ujtást és gyönyörű kiállítását, mely ma dohánnyeműnként fedi, s elégtételünk az, hogy ennek eszméje magyar főben szemlélt meg s csak azután hozatolt be az osztrák dohányjövédék által is.

Egy kis statisztika. Az 1901-ik esztendőben Magyarország huszonegy dohánygyárában 194 tisztviselő, 233 altiszt és szolga, 1166 férfi, 16839 nő és 24 gyermek volt alkalmazva, összesen tehát 18.456 ember élt abból, hogy a többiek dohányoznak. A munkások foglalatosságát szerinti igy oszlottak meg: tizennyen burnótot készítettek; pipadohányt 2031 munkás készített, szivart 1760, ezek között van a 24 gyermekmunkás is, a ki az egri gyárban dolgozik; szivarkagyártással foglalkozik 4024. A többi műszaki munkás. A 14 burnótkészítő munkás 377 métermázsát produkált, a minék értéke körülbelül 180.000 korona. A pipadohánykészítők 82.843 métermázsá finom és 142.033 métermázsá közönséges pipadohányt készítettek. A szivarkészítők kezéből négy milliárd nyolcvan-négy millió és háromszázkilencvennégy szivar került ki, a cigaretták-készítők munkája ennél csaknem háromszor nagyobb számot mutat: 1,191.508 szor ezer darabot. Az összes szivarok sulya 23.157 mm., a cigarettáké 15.848. A produkció és az eladás mennyisége természetesen nem vág össze s azért a tényleges eladás összegeit is kiutaltjuk. Az 1901. esztendőben 449 métermázsá burnótot adtak el 174.000 koronáért, 172.165 mmázsá pipadohányt 45 millió 142 ezer koronáért, 24.789 mmázsá szivart 36.656 ezer koronáért, 15.760 mmázsá cigarettát 22.660 ezer koronáért, összesen 213.163 mmázsát egy milliárd három millió és hatszázharminckétezer koronáért, mely mennyiségből az ország minden lakójára egy kilo-

gramm és 11 dekagramm jut és 5 korona 38 fillér. A dohányjövédék összes kiadása az 1901. esztendőben 45,291.000 korona volt, bevételé 107,054.000 korona. A nyereség-többlet tehát 61,763 korona. A munkabérek összege 12.504.000 korona s így átlagos számításal és 300 munkanapot véve, nem jut egy munkásra két és fél korona napszám. Már most érdekes a következő összehasonlítás: Az 1901. évben 4.8400394 darab szivar került ki a gyárakból s ha a statisztikát megnézzük, hogy 10 év előtt 1901-ben 478.307.000 darab, fogalmunk lehet arról, hogy minek fejlődött e 10 év alatt a dohányjövédék. Ennek oka tán abban is rejlik főként, hogy a lakosság nagyobb kontingense dohányoz most s több pénzt is költ rá, mint 10 év előtt, amint a statisztika is mutatja: ugyanis 1891-ben fejenként szivarra 92 kr., cigarettára 27 kr. jut, míg 1901-ben összesen szivarra s szivarkára fejenként 2 ftl 69 kr., azaz 6 korona 39 fillér ju.

A napokban a következő levelet vetjük, nem dohányáros irta, hanem közönségtől, mindamellet annyira közérdekű, hogy közöljük: Budapest, október 29.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy mint tapasztalt, vén cigarettázó egy pár szót mondjak a magyar dohányjövédék cigarettáiról s felemlítsek valamit, a mi még elkerülhetetlenül szükséges lenne. A magyar cigaretták ugyanis mind kivétel nélkül annyira könnyűek (persze az egész olcsó ½ krosok kivételével), hogy erősebb cigarettázó nem igen kaphat kedvre valót. Már például a bécsi Sport cigarettá éppen annyira erős, a mennyire az az erősebb cigarettázónak kell. Ön, t. szerkesztő felvilágosított, miszerint abban dalmát dohány van s ez teszi oly jó arómájává. Nos hát, nincs nekünk jogunk ehhez a dohányfajtához, vagy nincs hozzá hasonló erősségű dohány a maccedon vagy török dohányok között, melylyel a gyenge dohány vegyítve jó, aromás cigarettát adna. A többi cigarettá is mind cly gyenge, hogy kénytelen vagyok tölteni magamnak, hogy izlésemnek megfelelő cigarettát kappjak, vagy pedig Bécsből kell hoztatnom.

Legyen szives t. szerkesztő ur, írjon valamit erről, talán segíthetnének a bajon, vagy tán az új cigaretták már ilyen erősebbek lehetnének. Tisztelettel

O. J.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek, kik levélben a „magyar királyi dohányárusok országos szövetségének” alapszabályait kérték, a titkár útján azt válaszolhatjuk, miszerint az abban lévő összes tudnivalók a „körlevélben” bennfoglaltak. Így tehát egész nyugodtan aláírhatják a mellékelt „Belépési nyilatkozat”-ot, a szövetség ugyanis minden tekintetben csakis az ő javukra kíván működni.

B. M. és társ. B-ben. Kérdésére a következőket válaszoljuk: A záróról szóló szabályzati pont különböző, továbbá az áruknak a kisárusok részére való kiutalása is a viszonyoktól függ s ezek nagyon különbözők, így tehát csak az marad hátra, miszerint a pénzügyminiszteriumhoz e tárgyban beadványt kell intéznie, mire bizonyosan megkapja az illetékes választ. Ugy hisszük, hogy ama rendelet, mely szerint a nagyárus 8—12 és d. u. 2—6-ig köteles árut kiadni, azon nagyárusokra vonatkozik, a kik a nagyban elárúsítást külön helyiségben végzik. Csodálatosképen a nevezett rendelet arról nem emlékszik meg. Továbbá különbséget kell tennünk kisebb és nagyobb városoknál, valamint azon városoknál is, melyekben vásárok tartatnak. Továbbá azon nagyárusok is más beszámitás alá esnek e tekintetben, melyek különlegességi áruval is bírnak. Különböz-e is egyike azon pontoknak, mely a „m. kir. dohánynagyárusok országos szövetsége” programjában fel van véve, ugyanis nagyon sokféleképen lehet ezen záróról tárgyzó rendeletet értelmezni.

S. Gy. V-ben. Ilyen hangot hatósággal szemben használni nem szabad. Ön elefejté, hogy a hivatalnokok tárgyilagosan bírálnak el minden ügyet, akár tetszik az Önnek, akár nem. Ha igaztalanság történt Önnel, felebbezzen, de ilyen hanggal nem ér el semmit.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Das Tabak-Kleinverschleisswesen.

Das Tabak-Kleinverschleisswesen.

Unstreitig ist der Detailhandel für jeden Artikel, nicht minder aber auch für einen Monopol-Artikel von sehr grosser Wichtigkeit. Der Absatz von Tabak und Zigarren im Kleinen hängt nebst vielen anderen Umständen zum Theile auch von den Kleinverschleissern ab. So lange man dies nicht einsieht, so lange die Meinung vorherrscht, ein Monopolartikel sei nichts anderes als eine Steuerquittung, insolange kann auch von einem Detailhandel, wie ihn die Handelskunst vorschreibt, nicht die Rede sein.

Wir haben jüngst einen Artikel veröffentlicht über den Kleinverschleiss der Monopol-Zigarren in Frankreich und darin nachgewiesen, dass die dortigen Kleinverschleisser an unterstützungswürdige Personen verliehen werden, die nicht selten aus ihren Geschäften ein Einkommen von 10—100,000 Francs pro Jahr erzielen. Aus diesen Thatsachen, die man sowohl in Oesterreich, wie in Ungarn kennt, scheint sich die Meinung abgeleitet zu haben, dass das Tabak-Trafikwesen auch bei uns nichts anderes sei, als ein Corps von unterstützungsbefähigten Menschen, welche der Gnade theilhaftig werden, durch den Verkauf von Tabak und Zigarren ihren Lebensunterhalt zu fristen. Diese Ansicht ist ebenso falsch, als ob man die Arbeiter der Tabakfabriken sammt und sonders als unterstützte Personen hinstellen wollte, die Arbeiter würden sich für eine derartige Zumuthung auch schönstens bedanken.

Und was ist schliesslich der Tabakverschleisser anderes, als ein Arbeiter, dem man nicht mehr als den geringsten Taglohn bewilligt. Eben aus dem Grunde kann man von einer Unterstützung nicht sprechen, bei uns in Ungarn aber überhaupt nicht. In Oesterreich lässt sich noch von einer Unterstützung sprechen, weil man dort an die Verleihung der Lizenz nicht die Bedingung knüpft, dass der Lizenzinhaber das Geschäft selber führen muss. So gibt es viele Beamtenwitwen, die ihre Trafik verpachten, gleichwie in Frankreich und die dann, ohne dass sie zu arbeiten brauchen, vom Reinertragnisse, das häufig nicht gering ist, leben. Bei uns existirt das bekanntlich nicht und wir gestehen, dass wir dies des Zweckes halber auch für vortheilhafter halten. Wer ein Geschäft übernimmt und davon leben will, der soll auch dafür arbeiten, sonst gestaltet sich der betreffende Handel zum Nachtheile des Artikels selber, da eine gemietete Person selbstverständlich nicht jenes Interesse für den Artikel und das Geschäft haben kann, als der Eigenthümer.

Wir sind überzeugt davon, man wird dies auch in Oesterreich sehr bald einsehen und von den Verschleissern verlangen, dass sie auch solche sind, man wird aber auch dort in naher Zukunft Werth darauf legen, dass ein Verschleisserstand die Tabakprodukte in den Handel bringen soll, der den Artikel und das Fach versteht. Wie gesagt, wenn also anderwärts die Tabaktrafik-Lizenz als eine Unterstützung für berücksichtigenswerthe Personen gilt, so kann bei uns niemals davon die Rede sein. Weder der Werth des Ertragnisses, noch die Leistung, die dafür geboten wird, lassen auf die Zulässigkeit einer solchen Meinung schliessen. Und wenn dies der Fall wäre, wenn man gleichwohl mit jeder Ertheilung einer Trafik-Lizenz vermeint einen Gnadenakt zu begehnen, so ist diese Meinung ebenso falsch, wie sie andererseits auch sehr gefährliche Konsequenzen für den Verschleiss im Allgemeinen nach sich ziehen würde.

Hier in der Hauptstadt könnte diese unsere Meinung sehr drastisch nachgewiesen wer-

den. Man braucht nur hundert der besten Verschleissstellen namhaft zu machen und man wird finden, dass dieselben tüchtige, geschulte und fleissige Kaufleute oder Frauen, welche diese Qualifikation besitzen, zu Leitern haben. Wo die Protektion irgend einer unterstützungsbedürftigen Witwe oder Mädchens zur Errichtung einer Trafik verholten hat, dort ist auch zumeist das Geschäft keinen Heller werth. Das Publikum von heute kauft keine Zigarren aus Mitleid, im Gegentheile, es weicht solchen Verschleissstellen aus, wo ihnen beim Betreten des Geschäftes das Herz schwer gemacht wird. Heutzutage will Jeder für sein Geld etwas haben. Der Raucher geht am liebsten in eine Trafik, wo er Vorräthe sieht, wo er trockene Zigarren bekommt und wo man ihm auf seine Fragen vernünftige Antworten geben kann.

Unleugbar bildet es doch aber ein grosses Interesse der Tabak-Regie, dass sie einen je höheren Absatz erzielt, was doch nur durch tüchtige Verschleisser gefördert werden kann. Daraus folgert, dass die Ertheilung der Lizenz kein Gnadenakt sein darf, indem in allererster Reihe darauf gesehen werden muss, dass die Qualität der Verschleisser eine solche ist, die zu dem Verschleisse die nothwendige Eignung mitbringt.

Seit Jahren wird bei uns in der Hauptstadt daran gearbeitet, das Kleinverschleisswesen reformatorisch zu ändern und wir wissen sogar, dass dieses Bestreben sehr löblich ist. Leider aber sind diese Bestrebungen solcher Art, dass das gewünschte Ziel nicht erreicht werden kann, und wenn es in dieser Weise fortgeht, dann gelangen wir dahin, dass vor lauter Humanität der Verschleiss beeinträchtigt, die Verschleisser aber selbst betteln gehen werden.

Weiss der liebe Himmel, wie es kommt, aber der Eifer, mit welchem daran gegangen wird, die Kleinverschleisser zu vergeringern, ohne dabei das geringste Resultat zu erreichen, es lässt sich kaum mehr ernst nehmen. Was will man eigentlich? die Anzahl der Kleinverschleissstellen reduzieren? das ist nicht die Hauptsache und bildet übrigens auch kein Interesse für den Verschleiss selbst. Wenn die Kleinverschleisser der Hauptstadt aus solchen Leuten bestehen werden, die rechnen können, die ein Geschäft zu führen überhaupt verstehen, dann wird es ganz von selber kommen, dass die Hälfte davon ihre Lizenzen zurücklegen wird; wenn aber auf diesen Umstand gar keine Rücksicht genommen wird, dann freilich kann man die zahlreichen Bittstellerinnen nicht los werden, die da vermeinen, dass in den Tabaktrafiken exotische Prinzen verkehren, die sich in sie verlieben. Daher kommt es ja auch, dass in der Hauptstadt ungefähr 500 Verschleisser existiren, deren Einkommen kaum so gross ist, wie die Miethe, die sie bezahlen. Zählt man diese Trafikanten vielleicht auch zu jenen Verschleissern, welche berufen sind, die k. u. Tabak-Produkte in den Handel zu bringen? Oder ist es für den Detailhandel mit den k. u. Tabak-Produkten wirklich nicht von Belang, ob denselben eine halbwegs geschulte Person besorgt, oder ein Dümchen, welches ihre rosigten Fingernägel betrachtet und mit ihren Kunden scherzt? Gewiss, diese Trafikantinnen zählen in der Reihe der Verschleisser mit, allein im Grunde genommen sind sie ja doch keine. Die Hauptstadt hat dormalen 930 Tabakverschleisser, der Konsum, welcher erzielt wird, beträgt 17 Millionen Kronen, das macht durchschnittlich ungefähr 17,000 Kronen jährlich. Rechnet man von den 930 Verschleissern 300 ab, die im Weichbild der Stadt als Spezereihändler, Greissler oder Brantweiner, keines Tabakverschleisses bedürftig sind, dann könnten sämmtliche übrigen 630 Trafikanten recht gut

bestehen und was die Hauptsache ist, wir hätten jenen Detailhandel mit den Tabakprodukten, den sowohl die Tabak-Regie, wie auch das Publikum braucht.

Das Verfahren bei Ertheilung der Lizenzen, wie es heute geübt wird, hat weder Zweck, noch Werth. Es ist bereits schon so weit gekommen, dass das grosse Publikum, welches doch nichts von der Sache versteht, darüber kriteit, weil die Ertheilung der Trafik als eine solche kostbare Sache hingestellt wird, dass es nothwendig erscheint, dass sich jedem Einreicher ein Abgeordneter als Protektor zur Verfügung stellt. Und wenn dann nach einer Zeit der solchermaßen glücklich Gewordene einsieht, dass er eigentlich für nichts arbeitet, dann geht natürlich die Hetze mit dem Verkaufen des Geschäftes los, was keinem verargt werden kann, wer seine paar Groschen in das Geschäft investirt hat.

Suma Sumarum! Man lege Gewicht darauf, dass wir anständige Verschleisslokale und tadellose, halbwegs geschulte Verkäufer als Tabak-Trafikanten erhalten. Man entziehe rücksichtslos in der Hauptstadt jedem Spezereihändler, Greissler und Brantweiner die Lizenz. Man lasse sich von dem Unglücke weder der Wittwen, noch der Waisen dazu bewegen, Lizenzen zu vertheilen, wenn sie sonst für das Geschäft nicht taugen. Im Übrigen aber, erblicke man in dem Verkauf einer Trafik in dem Falle kein Kapitalverbrechen, wenn sich just ein armer Teufel seine Geschäftsutensilien bezahlen lässt.

Wird in diesem Sinne vorgegangen werden, dann werden sich die Verschleissstellen schon ganz von selber vergeringern und es wird in Zukunft nicht nothwendig sein, dass diese Trafikangelegenheiten, als solch' hochwichtige hingestellt werden, dass dafür die sehr kostbare Zeit hochgestellter Beamten, die jährlich etwas Besseres zu thun haben, in Anspruch genommen wird. Wenn präzise lautende, zielbewusste Vorschriften vorliegen werden, von denen in keinem Falle abgegangen werden darf, wenn einzig und allein das Bestreben den Verschleiss zu fördern, bei jeder Ertheilung einer Lizenz massgebend sein wird, dann werden wir Verschleisser haben und der Vortheil, der daraus erwachsen wird, dem Staatsschatze zu Gute kommen. Sowie heute diese Angelegenheiten behandelt werden, mehrt sie die Unannehmlichkeiten, sowohl der Parteien und nicht in letzter Reihe der Beamten, ohne auch nur im Geringsten zu nützen.

Neuheit.

Für Gross- und Kleintrafikanten.

Der „Szivarmentő“, ein ausgezeichnetes Präparat zum Verkleben beschädigter Zigarren, eignet sich in lohnender Weise zum Wiederverkaufe. Der „Szivarmentő“ ist sowohl für lichte wie auch für dunkle Zigarren zu haben und wird in Blechhülle für 20 Heller, in Papierumhülle für 10 Heller in Detail verkauft.

Im Grossen, für den Verschleiss:
100 Stück in Blechschachteln 16 Kr.
100 „ „ Papier „ 8 „

Provinz-Aufträge unter Nachnahme franko zu richten an

DONNER BERTALAN,

Budapest, VIII., Csokonai-utca 8/b.

Hirdetmény.

Ezennel közzhíró téfetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegrel a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XIII. sorsjáték) 1. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főosztónak árusítása végett kiadottak. — A Magy. Kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Sorsolási Zerve.
Tizenharmadik Sorsjáték. 110.000 sorsjegy.
55.000 nyeresemény.

Második osztály. Betét 20 korona.

Huzás: 1903. december 16. és 17.

Nyeremény	Korona
1 á	70000
1 -	25000
1 -	10000
1 -	5000
3 -	3000
5 -	2000
8 -	1000
20 -	500
110 -	300
4350 -	80
4500 nyer. Kor.	528000

Negyedik osztály. Betét 40 kor.

Huzás: 1904. február 9., 10. és 11.

Nyeremény	Korona
1 á	90000
1 -	30000
1 -	20000
1 -	15000
3 -	10000
5 -	5000
8 -	2000
10 -	1000
120 -	500
4850 -	170
5000 nyer. Kor.	1.120.500

Hatodik osztály. Betét 24 korona.

Huzás: 1904. március 25-től Április 20-ig.

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben	Korona
1.000.000	
(Egy millió)	
1 Jutal.	600000
1 Kor.	400000
1 nyer.	200000
1 á	100000
1 -	80000
1 -	60000
1 -	50000
1 -	40000
2 á	30000
2 -	25000
4 á	20000
5 á	15000
25 á	10000
50 á	5000
405 á	2000
760 á	1000
1140 á	500
30600 á	200
33.000 nyer. és jutalom kor.	10.555.000

A melyik ezen 50 nyeresemény közül jutalom-sónak huzatik ki, kapja a jutalmat.

Az 1. osztály huzása 1903. november hó 19. és 20-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi Állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási terem-ben (IV. Békület, bejárat a Dunapalota felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóhál kapbatók.

Budapest, 1903. évi október hó 25-én.
Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Első osztály. Betét 12 korona.

Huzás: 1903. november 19. és 20.

Nyeremény	Korona
1 á	60000
1 -	20000
1 -	10000
1 -	5000
3 -	2000
5 -	1000
8 -	500
30 -	300
100 -	100
3350 -	40
3500 nyer. Kor.	263000

Harmadik osztály. Betét 32 kor.

Huzás: 1904. január 12., 13. és 14.

Nyeremény	Korona
1 á	80000
1 -	30000
1 -	20000
1 -	15000
3 -	10000
5 -	5000
8 -	2000
10 -	1000
120 -	500
4850 -	130
5000 nyer. Kor.	916500

Ötödik osztály. Betét 32 korona.

Huzás: 1904. március 3. és 4.

Nyeremény	Korona
1 á	100000
1 -	30000
1 -	20000
1 -	15000
3 -	10000
5 -	5000
8 -	2000
10 -	1000
120 -	500
3850 -	200
4000 nyer. Kor.	1.076.000

A világ
legismertebb és
legrégebb gyárt-
mánya!

Minden kis- és nagyözs-
dében, valamint nagyke-
reskedésekben kapható.

Ältestes
renomirtes Fabrikat
der Welt!

Zu haben in allen Klein-
und Grosstrafiken und
Grosshandlungen.

Feltűnő ujdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a do-
hányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

legjobb valódi francia

szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.